

NOVI SAD - OLIMPIJSKI GRAD 2032

NOVI SAD - OLYMPIC CITY 2032

Vahida Hodžić, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad*

Oblast – ARHITEKTURA I URBANIZAM

Kratak sadržaj – Projekat „Novi Sad - olimpijski grad 2032. godine” zasniva se na istraživanju i upoznavanju sa istorijom, osnovnim podacima i organizovanjem letnjih Olimpijskih igara. Predmet istraživanja u ovom radu predstavlja upoznavanje sa osnovnim podacima, načinom nastanka i razvijanja ovih igara, i organizovanjem letnjih Olimpijskih igara, sa akcentom na upoznavanje onog dela organizacije koja predstavlja zadatak arhitekata i urbanista, na problem sa kojima se oni susreću prilikom realizovanja njihovog dela zadatka.. Cilj istraživanja jeste da kroz različite analize pruži uvid u pozitivne i negativne strane jedne ovakve organizacije. A najbolji način za to jesu analize organizacija dosadašnjih Olimpijskih igara, kroz studije slučaja. Princip održivog razvoja jeste i glavni cilj organizovanja ovakve manifestacije, te shodno tome, na tom principu treba razviti strategiju prema kojoj će se planirati i projektovati objekti koji će i nakon igara imati svoju namenu. Suština ovog rada jeste razmatranje da se organizovanjem i odgovarajućim strategijom unapredi imidž i ekonomija grada i države u budućnosti.

Ključne reči: analiza, studija slučaja, Olimpijske igre, utvrđivanje strategije

Abstract – The project "Novi Sad - Olympic City 2032" is based on the research and introduction to the history, basic data and organization of the Summer Olympic Games. The subject of research in this paper is to get acquainted with the basic data, the way how these games originated and developed, and to organize the Summer Olympics, with an emphasis on getting to know the part of the organization that represents the task of architects and urban planners, on the problem that they encounter in realizing their part of the task. The aim of the research is to provide insight into the positive and negative sides of such an organization through various analysis. And the best way to do this is to analyze the organizations of the previous Olympics, through case studies. The principle of sustainable development is also the main goal of organizing such a manifestation, and accordingly, according to this principle a strategy should be developed in the way that facilities will be planned and designed so that they will have their purpose even after the games. The essence of this paper is the consideration of the organization and the appropriate strategy of improving the image and economy of the city and the state in the future.

Key words: analysis, case study, Olympic games, strategy

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bio dr. Igor Maraš.

1. UVOD

U savremenom dobu profesionalni sport spada u jednu od popularnijih sfera i deo je registrovanog sporta. Jedan od glavnih razloga razvoja profesionalnog sporta jesu i gledaoci koji dolaze na stadione da bi gledali takmičenja profesionalnih sportista, a to svakako podleže strogim tržišnim kriterijumima poslovanja. Činjenica je da sve više zemalja iz godine u godinu želi da bude domaćin jednom takvom dešavanju. Ekonomski rast, infrastrukturno nasleđe i promocija imidža su tri glavne vrste koristi kod ovakvih događaja. Troškovi se ne mogu unapred predvideti niti proceniti, pa ekonomski uticaji ne budu uvek pozitivni. Stoga, kako bi sportski događaj bio uspešan, mora biti i dobro isplaniran i organizovan.

1.1. Predmet istraživanja

Predmet izučavanja rada jeste utvrđivanje pozitivnih i negativnih strana grada domaćina Olimpijskih igara i razvijanje strategije za Olimpijski grad Novi Sad 2032.

1.2. Ciljevi istraživanja

Predmet istraživanja u ovom radu predstavlja upoznavanje sa osnovnim podacima, načinom nastanka i razvijanja ovih igara, i organizovanjem letnjih Olimpijskih igara, sa akcentom na upoznavanje onog dela organizacije koja predstavlja zadatak arhitekata i urbanista, na problem sa kojima se oni susreću prilikom realizovanja njihovog dela zadatka ali i njihovih odgovora na iste. Olimpijske igre kao jedna od najvećih sportskih manifestacija i događaja broji čak 42 različita sporta, koji zbog svoje prirode zahtevaju različite objekte ili površine na kojima će se održavati, a od kojih skoro svi treba da se nalaze u istom gradu, te to je ono što ovu manifestaciju čini specifičnom i drugačijom od drugih sportskih događaja (na primer svetsko prvenstvo u atletici, fudbalu) koji zahtevaju samo jedan tip sportskih objekata u gradu organizatora. Svi objekti za održavanje Igara moraju da zadovolje standarde koji su propisani u Međunarodnom olimpijskom komitetu, koji se odnose na opremljenost, veličinu i kapacitete objekata.

2. OLIMPIJSKI SPORTOVI

Zvanični sportovi na letnjim olimpijskim igrama su podeljeni na četiri grupe i to:

- individualni: atletika, badminton, biciklizam, dizanje tegova, gimnastika, golf, konjički sport, leteće mete, moderni pentatlon, mačevanje, stoni tenis, streličarstvo, streljaštvo, triatlon, tenis
- ekipni: fudbal, hokej na travi, košarka, odbojka, ragbi, rukomet, vaterpolo
- borilački: boks, džudo, rvanje, tekvondo
- sportovi na vodi: jedrenje, kajak - kanu, plivanje, sinhrono plivanje, skokovi u vodu, veslanje. [1]

3. FIZIČKE PROMENE TOKOM ORGANIZOVANJA VELIKIH SPORTSKIH DOGAĐAJA

Organizovanje Olimpijskih igara uključuje kako izgradnju novih sportskih objekata ili rekonstrukciju i obnovu već postojećih, tako i izgradnju smeštajnih kapaciteta za takmičare i turiste, odnosno posetioce, promenu u izgledu grada, kao i unapređenje saobraćajne mreže. Ali, održavanje Olimpijskih igara može da ima i negativnu stranu, pa tako održavanje ovakve manifestacije može da stvori problem gradu u pogledu građevina koje su se morale sagraditi za potrebe igara, pa se nakon toga srušiti, jer im nije pronađena adekvatna namena nakon završetka igara.

4. STUDIJA SLUČAJA

4.1. Studija slučaja- London

Godinu dana pre održavanja, Olimpijske igre su imale drastičan fizički uticaj na istočni London. U samom Olimpijskom parku izgrađeno je 6 sportskih objekata, kao i centri za novinare i televizijski prenos. Istočni deo Stratforda je preuređen i samim tim dosta pristupačniji. Novu infrastrukturu ima i železničko stajalište Overground u olimpijskom delu grada. Sportsko nasleđe će uzeti nekoliko oblika:

-ono će povećati i ubrzati ulaganje u sportske objekte ne samo u okviru Olimpijske Zone, već i u drugim delovima Velike Britanije i

- doprineće u povećanom učešću u sportu i očekuje se da će ovo biti jako značajno za društveni i fizički uticaj. Glavni objekti izgrađeni za potrebe Olimpijskih igara su: olimpijski stadion, vodeni centar, košarkaška hala, rukometna hala, velopark, hokej centar, Li Veli kajak/kanu centar za divljovodaše i olimpijsko selo. [2]

4.2. Studija slučaja - Rio de Žaneiro

Sva sportska takmičenja održana su na ukupno 38 sportskih borilišta, a 33 od njih se nalazi u samom gradu, dok preostalih pet čine fudbalski stadioni u Sao Paulu, Belo Horizonte, Salvadoru, Braziliji i Manausu. Sportska borilišta smeštena su u četiri zone: najveći broj njih smešten je u zoni Bara dok su preostale tri zone plaža Kopakabana, Marakana i Deodoro. U zoni Bara smešten je glavni olimpijski park i olimpijsko selo, plaža Kopakabana je služila za održavanje nekoliko sportova na vodi dok je u okviru zone Marakana na istoimenom stadionu održana ceremonija otvaranja Olimpijskih igara. Ove četiri zone su međusobno povezane saobraćajnim prstenom velike frekvencije koji je obezbedio da skoro polovina sportista može doći do svog mesta za deset minuta a skoro 75% njih moglo je to učiniti za manje od 25 minuta. Od 33 borilišta koja su se nalazila u samom gradu, sedam njih je napravljeno kao potpuno privremeni objekti, devet je izgrađeno sa namerom da ostanu u funkciji i nakon igara, dok je osam postojećih objekata doživelo rekonstrukciju. [3]

5. ZAKLJUČAK

Veliki sportski događaji odnosno manifestacije su dešavanja koja mogu imati dugoročni pozitivan i uspešan ishod, podrazumevaju veoma ozbiljnu ulogu jer zahtevaju pažljivu analizu i razmatranje, a samim tim i ozbiljno osmišljavanje strategije. Strategiju svakako sačinjavaju

elementi od kojih kao ključne, možemo izdvojiti, kandidaturu, pripremu i realizaciju. A uspeh ili neuspeh kao kruna ili poraz samog angažovanja, ulaganja i osmišljavanja strategije. Kako bi se jedan ovako veliki sportski događaj kvalitetno osmislio i realizovao u stvarnosti, mora se na početku osmišljavanja strategije i planiranja imati u obzir vizija za nasleđe koje ostaje nakon samog dešavanja, a tako postojanost posvećenosti kao osobine prilikom realizovanja same vizije čitavog projekta. Na takav način bi ovakav jedan projekat postigao svoju svrhu, ispunio očekivanja a samim tim i stvorio pozitivno i trajno nasleđe jednog grada-države.

6. Novi Sad - Olimpijski grad 2032.

6.1. Osnovni ciljevi strategije

1. Utvrđivanje broja sportova i potrebnih kapaciteta
2. Vremenska organizacija takmičarskih disciplina
3. Ispitivanje postojećih kapaciteta i mogućnosti njihovog korišćenja
4. Utvrđivanje potrebnih novih kapaciteta
5. Raspored sportskih dešavanja po zonama (koncept)
6. Razrada sportskih dešavanja po zonama

6.2. Ispitivanje postojećih kapaciteta i mogućnost njihovog korišćenja

1. Sportski i poslovni centar Vojvodina, poznatiji kao SPENS jedan je od najznačajnijih sportskih objekata u gradu. U okviru ovog objekta nalazi se nekoliko dvorana i to:

- velika dvorana kapaciteta 6987 mesta
- mala dvorana kapaciteta 1030 mesta
- ledena dvorana kapaciteta 1623 mesta

Dodavanjem tribina i malim proširenjem kapaciteta ove tri dvorane mogle bi da ispune zahteve za održavanje određenih sportova.

2. Neposredno pored SPENS-a nalazi se stadion FK Vojvodina poznatiji kao Karađorđe. Kapacitet stadiona je 15000 mesta. Uklanjanjem atletske staze i korišćenjem tog prostora za dodavanje tribina povećao bi se kapacitet stadiona na oko 20000 mesta i stadion bi se koristio isključivo kao fudbalski.

3. Prostor Novosadskog sajma obuhvata niz izložbenih hala kao i konjički klub i atletsku salu. Prostor konjičkog kluba koji obuhvata veliku površinu bi nakon određenih intervencija mogao da postane mesto na kome će se održavati svi konjički sportovi na Olimpijskim igrama.

Osim navedenih prostora koji se nalaze u samom gradu, moguće je iskoristiti i određene sportske objekte u drugim gradovima, tačnije u Beogradu. Ovde se prvenstveno misli na fudbalske stadione. Kako bi se izbegla potpuno nepotrebna gradnja tri nova stadiona u Novu Sadu, pa je jedan deo fudbalskih utakmica je predviđen da se održava na stadionima Partizana, stadionu Rajko Mitić i stadionu OFK Beograd u Beogradu. Takođe, zbog nepostojanja velike površine stajace vode u Novom Sadu, a plivački maraton bi se održavo na Adi Ciganliji.

6.3. Utvrđivanje novih potrebnih kapaciteta

Nakon analize potrebnih sportskih i smeštajnih kapaciteta, kao i nakon analize postojećih kapaciteta i mogućnosti njihovog korišćenja, utvrđeno je da postoji potreba za izgradnjom novih objekata, a to su: stadioni za atletiku,

košarku, ragbi, tenis, rukomet, odbojku, borilačke sportove i gimnastiku, kao i olimpijsko selo.

Takođe je potrebno i prostore za održavanje sportova na ovorenom, kao što su: vodeni sportovi (kajak, kanu), golf, hokej na travi, streličarstvo, biciklizam i maraton.

6.4. Raspored sportskih sadržaja po zonama - koncept

Koncept organizacije Olimpijskih igara u Novim Sadu zasniva se na ideji decentralizacije sportskih sadržaja. Ovakav koncept omogućava da svi delovi grada budu podjednako uključeni u organizaciju, ali i da se razvijaju i imaju dugoročnu korist. Cilj ovakvog načina organizacije jeste da izbegne stvaranje objekata čije održavanje mnogo košta, a nema upotrebnu vrednost, što se često javljalo u prošlosti kao rezultat organizacije Olimpijskih igara. Sva dešavanja smeštena su na sledećim lokacijama:

- Novosadski sajam (konjički sportovi)
- SPENS i stadion Karađorđe (stoni tenis/ streljaštvo/ fudbal)
- Slana bara (vodeni sportovi)
- Veternik (borilački sportovi)
- Kamenička ada (golf/ hokej na travi/ odbojka na pesku)
- Sremska Kamenica (rukomet/ odbojka)
- Petrovaradin (gimnastika/ streličarstvo)
- Radna zona Sever (olimpijsko selo)
- Novo naselje (tenis/ košarka)
- Klisa (ragbi/ BMX/ badminton)
- Futoški put (atletika)

6.5. Razrada sportskih sadržaja po zonama

Radna zona Sever - Učesnici Olimpijskih igara u Novom Sadu će biti smešteni u Olimpijskom selu u naselju Radna zona Sever. Kompleks zgrada će moći da ugosti 30.000 ljudi, među kojima će osim sportista biti i treneri, novinari, tehničko osoblje i svi ostali koji direktno i indirektno učestvuju u održavanju Igara. Kompleks obuhvata 30 kula od 18 spratova i petospratnih zgrada koje povezuju neke od kula, slika 1 i 2. U sklopu kompleksa, osim spavaonica i restorana, biće obuhvaćeni i mnogi drugi sadržaji, kao što su: teretane, spa centri, internet klubovi, prostori za opuštanje i zabavu i mnogi drugi koji će obezbediti učesnicima potpuni komfor tokom Igara. Kompleks je osmišljen tako da odaje utisak "grada u gradu", odnosno da se stvori novi "gradić" za buduće stanare ovog naselja. Nakon Olimpijskih igara, Olimpijsko selo će biti prenamenjeno u stambene i poslovne prostore.

OLIMPIJSKO SELO

Ilustracija 1 - Olimpijsko selo

OLIMPIJSKO SELO

Ilustracija 2 - delo autora - Olimpijsko selo

Novo naselje - Koncept rešenja se zasniva na kreiranju novog javnog prostora koji će se nadovezivati na postojeća naselja i povezivati ih na najkraći način pešačkim stazama. Sportsko-rekreativni kompleks se sastoji od četiri velike zone.

U centralnom delu se nalazi otvoreni javni prostor za rekreaciju koji sa zonom trga razdvaja ostale zone. južni, najveći deo parcele, predviđen je za teniske terene. Severni deo namenjen je košarkaškoj dvorani. Ideja je da nakon Olimpijskih igara kompleks postane aktivno mesto za okupljanje sportista i običnih građana.

Teniski deo kompleksa bi postao Nacionalni teniski teren Srbije. Košarkaška dvorana bi postala multifunkcionalna arena za održavanje raznih takmičenja, koncerata i sl. Ostali deo bi bio namenjen građanima za rekreaciju uz sadržaje kao što su: jezero, staza za trčanje, otvoreni košarkaški tereni, skejt park, velika zelena površina.

TENISKI I KOŠARKAŠKI KOMPLEKS

Ilustracija 3 - Teniski i košarkaški kompleks

Klisa - Koncept je zasnovan na prepoznavanju određenih pravaca kretanja korisnika, kao i kreiranje jednog repnog prostora u ovom delu grada, sa multifunkcionalnim sadržajima koji će koristiti i posle Igara. Zoniranje je planirano, pre svega, prema nameni prostora obuhvatajući sve njegove sadržaje kreirajući jednu realnu sliku potrebnih kapaciteta koji zadovoljavaju uslove za sve sadržaje.

Preklapanjem prethodna dva pristupa dobijamo jednu integrisanu celinu, koja obuhvata kreiranje potrebnih sadržaja uz prateće sadržaje sa javnim površinama i trgovima, uzimajući za glavnog aktera korisnije, koji će se tu zadržati i posle Igara.

KOMPLEKS RAGBI, BMX, EXTREME ARENE I JAVNIH POVRŠINA

Ilustracija 4 - Kompleks ragbi, BMX, extreme arene i javnih površina

Futoški put - Koncept rešenja se zasiva na formiranju novog javnog prostora koji će se nadovezati na postojeća naselja i povezati ih na najkraći način sa pešačkim stazama. Sportsko-rekreativni kompleks se sastoji od tri zone. U centralnom delu se nalazi atletski stadion. Sa severne i južne strane parcele se nalaze dva trga iste veličine i na istoj udaljenosti od saobraćajnica i od stadiona. Povezane sa jednom glavnom i centralnom vezom. Ispod tribina stadiona bi se nalazila sala za zagrevanje sportista sa stazom za trčanje, kao i sve ostale pomoćne prostorije koje su potrebne sportistima i tehničkim licima.

Pored glavne saobraćajnice je obezbeđen parking za automobile (330 parking mesta) i parking za autobuse (60 parking mesta). Ideja je da nakon Olimpijskih igara kompleks postane aktivno mesto za okupljanje sportista, kao i ostalih građana. Atletski stadion bi postao stadion za odražavanje takmičenja u atletici i dvorana za treninge atletičara i drugih sportista. Trgovi sa parkom bi koristili građanima za rekreaciju i okupljanje.

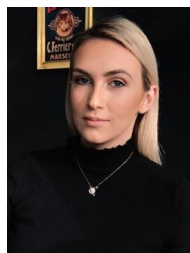

Ilustracija 5 - Atletski stadion - situaciono rešenje

7. LITERATURA

- [1] <http://www.oks.org.rs/sportovi/>
- [2] Government and Public Sector (2005). Olympic Games Impact Study. Pricewaterhouse Coopers, Final report
- [3] https://www.olympic.org/news/olympic-games-rio-2016-urban-legacy?fbclid=IwAR2hLCfI07j0o651nl-AXXAUrjVxPSxO9wWq_DdQFoeJw3tgtEroEqvSTWe4

Kratka biografija:

Vahida Hodžić rođena je u Sjenici 1994. godine. Diplomski rad na Državnom Univerzitetu u Novom Pazaru, iz oblasti Arhitekture – Arhitektonsko projektovanje odbranila je 2018. godine i stekla zvanje diplomirani inženjer arhitekture. Master rad na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu na smeru Arhitektonsko i urbanističko projektovanje brani 2020. godine.

Kontakt:
biathlonsrb_vahidah9@hotmail.co.uk